

“การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี”

และ

“การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”

สถาบันวิจัยและพัฒนาพันธุกรรมสัตว์น้ำ

กรมประมง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2549

คำนำ

ในระบบการผลิตสัตว์น้ำ พันธุ์สัตว์น้ำเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยเกื้อหนุนให้ระบบผลิตสัตว์น้ำมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มน้อยที่สุด ปัจจุบันกรมประมงได้พัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์น้ำคุณภาพในส่วนของจัดการฟาร์มเลี้ยงได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ไม่ว่าจะเป็นระบบฟาร์มเลี้ยงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน CoC หรือมาตรฐานด้านความปลอดภัยทางอาหาร เช่น GAP หรือ Safety Level เป็นต้น ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำส่วนใหญ่ของประเทศมีระบบการเลี้ยงตามมาตรฐานเหล่านี้ ดังนั้น เพื่อให้การผลิตสัตว์น้ำคุณภาพครบวงจร กรมประมงจึงมีดำริที่จะให้มีการพัฒนาทางด้านการจัดการพันธุ์สัตว์น้ำให้มีคุณภาพดี จึงได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ กำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดการพันธุ์สัตว์น้ำให้ถูกต้องตามหลักพันธุศาสตร์ ซึ่งในเบื้องต้นเมื่อพิจารณาในด้านความพร้อมของภาคเอกชนและภาครัฐ กรมประมง เห็นสมควรจัดทำหลักเกณฑ์ในการประกวดพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำ และฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี แล้วจัดพิมพ์ขึ้นแจกจ่ายแก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้สนใจทั่วไป เพื่อใช้ในการประกวดตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นไป โดยกรมประมงหวังว่าการประกวดจะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะช่วยสร้างแรงจูงใจให้ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั้งหลาย เริ่มพัฒนาการจัดการพันธุ์สัตว์น้ำของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และเมื่อทุกฝ่ายมีความพร้อม กรมประมงจะได้พัฒนาการประกวดไปสู่ระบบการรับรองพันธุ์และฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี เพื่อให้ระบบการผลิตสัตว์น้ำที่มีคุณภาพของประเทศมีระบบรับรองทุกชั้นตอนต่อไป

(นายจรัลธาดา กรรณสูต)

อธิบดีกรมประมง

สารบัญ

คำนำ

หน้า

เหตุผลความเป็นมา

สรุปขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- 1 แต่งตั้งคณะกรรมการฯ
- 2 ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1
- 3 ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 2

สรุปรายละเอียดผลการปฏิบัติงาน

- 1 “การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี”
- 2 “การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”
- 3 รางวัล

เอกสารอ้างอิง

ภาคผนวก

- เอกสารแนบที่ 1
- เอกสารแนบที่ 2
- เอกสารแนบที่ 3
- เอกสารแนบที่ 4
- เอกสารแนบที่ 5
- เอกสารแนบที่ 6
- เอกสารแนบที่ 7
- เอกสารแนบที่ 8
- เอกสารแนบที่ 9
- เอกสารแนบที่ 10

“การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี”

และ

“การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”

เหตุผลความเป็นมา

เพื่อให้การพัฒนาด้าน “การผลิตสัตว์น้ำคุณภาพ” ครอบคลุมทั้งระบบ กรมประมง จึงมีดำริให้เร่งพัฒนาด้านการจัดการพันธุ์สัตว์น้ำให้มีคุณภาพดีควบคู่กันไปด้วย และเพื่อช่วยให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิผลโดยเร็ว กรมประมงจึงเห็นสมควรที่จะให้มีการประกวดพันธุ์สัตว์น้ำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการพันธุ์สัตว์น้ำ เกิดแรงจูงใจที่จะดำรงรักษาพันธุ์สัตว์น้ำของตนเองให้มีคุณภาพดีอยู่ตลอดเวลา และรู้จักที่จะพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์น้ำให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำไปพิจารณาหาแนวทางในการดำเนินงาน และกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานสำหรับการประกวด

เมื่อเริ่มแรกของการพิจารณาถึงหลักการและแนวทางดำเนินงาน ได้มีความคิดเห็นพ้องกันว่า สมควรเริ่มต้นดำเนินการในเรื่องของการ “รับรอง” ก่อน เพื่อเป็นหลักและแนวทางที่จะพัฒนาไปสู่การ “ประกวด” ต่อไป โดยจะต้องดำเนินการทั้งในเรื่องของ “พันธุ์” และ “ฟาร์ม” ควบคู่กันไปด้วย และเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2549 จึงได้มีคำสั่งกรมประมง ที่ 192/2549 “แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักเกณฑ์การรับรองพันธุ์สัตว์น้ำและฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี” ซึ่งมีหน้าที่หลักในการพิจารณากันกรอง ทบทวน และปรับปรุงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะถูกกำหนดขึ้น ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามความจำเป็นและเหมาะสม

หลังจากการประชุมคณะทำงานฯ 2 ครั้ง ซึ่งได้พิจารณาถึงข้อจำกัด และเหตุผลความเป็นไปได้ของการดำเนินงาน จึงได้ผลสรุปว่า สมควรให้มีการประกวดพ่อแม่พันธุ์และฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแทนการรับรอง โดยเริ่มต้นการประกวดในระยะแรกด้วย “การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี” และ “การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”

สรุปขั้นตอนการปฏิบัติงานของการพิจารณาหาแนวทาง ซึ่งในที่สุดได้ผลเป็น “การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี” และ “การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”

1. แต่งตั้งคณะทำงานฯ (เอกสารแนบที่ 1)

คำสั่งกรมประมง ที่ 192/2549 “แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักเกณฑ์การรับรองพันธุ์สัตว์น้ำและฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี” ลง ๓ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

2. ประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 1

- เพื่อ พิจารณาหลักเกณฑ์การรับรองพันธุ์สัตว์น้ำและฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี ซึ่งสถาบันวิจัยและพัฒนาพันธุกรรมสัตว์น้ำได้ยกראงขึ้นมาเสนอ

- ผล จากการพิจารณาถึงข้อจำกัด และเหตุผลความเป็นไปได้ของการดำเนินงาน ณ ปัจจุบัน ที่ประชุมฯ จึงมีมติเห็นสมควรให้มีการประกวดแทนการรับรอง โดยให้นำหลักเกณฑ์ที่ยกร่างมาปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสมสำหรับใช้ในการประกวด ซึ่งจะเป็นการประกวดพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำ และประกวดฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำฯ

3. ประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 2

- เพื่อ พิจารณาหลักเกณฑ์การประกวดฯ ที่สถาบันวิจัยและพัฒนาพันธุกรรมสัตว์น้ำได้ปรับปรุงและยกראงมาใหม่

- ผล ที่ประชุมฯ ได้พิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การประกวดให้เหมาะสมที่สุดสำหรับการนำไปใช้ปฏิบัติจริง โดยมีมติให้ ‘ปลานิล’ เป็นสัตว์น้ำที่มีความเหมาะสมที่สุดสำหรับการเริ่มต้นดำเนินการประกวดในระยะแรก เนื่องจากเป็นปลาที่มีประวัติการพัฒนาพันธุ์และบริหารจัดการทางด้านพันธุกรรม รวมถึงมีการศึกษาข้อมูลทางพันธุกรรมไว้มากที่สุดในปัจจุบัน ทั้งนี้ ให้ใช้ชื่อการประกวดว่า “การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี” และ “การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”

สรุปรายละเอียดผลการปฏิบัติงาน

1. “การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี”

1.1 เงื่อนไขชนิดปลาที่ส่งประกวด (เอกสารแนบที่ 2, 3)

ต้องเป็น ‘ปลานิล’ ที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Oreochromis niloticus* (Linnaeus, 1757) โดยมีลักษณะประจำชนิดปรากฏให้เห็นชัดเจน คือ แถบลายแคบ ๆ สีเข้มหลายแถบพาดขวางบนครีบทอง (Trewavas, 1983)

1.2 ข้อมูลที่ใช้เป็นมาตรฐานในเกณฑ์การตัดสิน (เอกสารแนบที่ 4, 5)

ใช้ข้อมูลที่สำคัญ และมีความแตกต่างในลักษณะของข้อมูล 4 ลักษณะใหญ่ เป็นมาตรฐานของเกณฑ์การตัดสิน ได้แก่ ลักษณะทั่วไป ลักษณะเด่น ความหลากหลายทางพันธุกรรม และข้อมูลการบริหารจัดการพ่อแม่พันธุ์

1.3 คะแนน (เอกสารแนบที่ 4, 5)

คะแนนรวม 100 คะแนน โดยกำหนดแบ่งตามความสำคัญของลักษณะข้อมูลที่ใช้เป็นมาตรฐาน ดังนี้

- ลักษณะทั่วไป 25 คะแนน
- ลักษณะเด่น 35 คะแนน
- ความหลากหลายทางพันธุกรรม 20 คะแนน
- ข้อมูลการบริหารจัดการพ่อแม่พันธุ์ 20 คะแนน

2. “การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”

2.1 เงื่อนไขของฟาร์มที่ส่งประกวด (เอกสารแนบที่ 3, 6)

ต้องเป็น ‘ฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำ’ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP (Good Aquaculture Practice) โดยกรมประมง

2.2 ข้อมูลที่ใช้เป็นมาตรฐานในเกณฑ์การตัดสิน (เอกสารแนบที่ 7, 8)

ใช้ข้อมูลที่สำคัญใน 6 หัวข้อ เป็นมาตรฐานของเกณฑ์การตัดสิน ได้แก่ (1) บ่อเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ (2) การจัดการในการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ (3) การจัดการพ่อแม่พันธุ์ด้านพันธุกรรม (4) การเพาะพันธุ์ในบ่อดิน บ่อซีเมนต์ และ/หรือ ในกระชัง (5) การฟักไข่และอนุบาลลูกปลา (6) การจดบันทึกข้อมูล

2.3 คะแนน (เอกสารแนบที่ 7, 8)

คะแนนรวม 100 คะแนน โดยกำหนดแบ่งตามความสำคัญของข้อมูลแต่ละหัวข้อที่ใช้เป็นมาตรฐาน ดังนี้

- บ่อเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์	10 คะแนน
- การจัดการในการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์	10 คะแนน
- การจัดการพ่อแม่พันธุ์ด้านพันธุกรรม	30 คะแนน
- การเพาะพันธุ์ในบ่อดิน บ่อซีเมนต์ และ/หรือ ในกระชัง	10 คะแนน
- การฟักไข่และอนุบาลลูกปลา	20 คะแนน
- การจดบันทึกข้อมูล	20 คะแนน

3. รางวัล (เอกสารแนบที่ 9, 10)

รางวัลที่มอบให้ คือ ใบประกาศเกียรติคุณ ซึ่งมี 3 ระดับ คือ

- รางวัลชนะเลิศ
- รางวัลรองชนะเลิศ
- รางวัลชมเชย

เอกสารอ้างอิง

Trewavas, E. 1983. Tilapiine Fishes of the Genera *Sarotherodon*, *Oreochromis* and *Danakilia*. Publication Number 878, British Museum (Natural History), London.

ภาคผนวก

สำเนา

คำสั่งกรมประมง

ที่ ๑๑๒ /2549

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักเกณฑ์การรับรองพันธุ์สัตว์น้ำและ
ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี

ด้วยกรมประมงจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการรับรองพันธุ์สัตว์น้ำและฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี เพื่อยกระดับการผลิตสัตว์น้ำให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการคัดพันธุ์สัตว์น้ำให้มีลักษณะที่ดีเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยง เพื่อนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำของประเทศ จึงแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักเกณฑ์การรับรองพันธุ์สัตว์น้ำและฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดีขึ้น ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพันธุกรรมสัตว์น้ำ	ประธานคณะทำงาน
2. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสัตว์น้ำสวยงามและพรรณไม้น้ำ
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด	คณะทำงาน
3. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด	คณะทำงาน
4. นายทวี วิพุทธานุมาศ นักวิชาการประมง 8ว
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด	คณะทำงาน
5. นายนฤพล สุขมาสวิน นักวิชาการประมง 8ว
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด	คณะทำงาน
6. นายวงศ์ปฐม กมลรัตน์ นักวิชาการประมง 8ว
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด	คณะทำงาน
7. นายสมบูรณ์ หลาวประเสริฐ นักวิชาการประมง 8ว
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง	คณะทำงาน
8. นางมาลินี วิชชาวุธ นักวิชาการประมง 8ว
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง	คณะทำงาน
9. นายอนันต์ ดันสุตะพานิช ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง
ฉะเชิงเทรา
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง	คณะทำงาน

/10. นายผ่องศักดิ์...

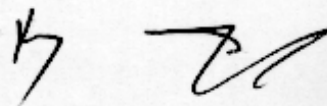
10. นายศงศักดิ์ วงษ์สง่า นักวิชาการประมง 7ว
สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการประมง	คณะทำงาน
11. นางสาววรรณวิมล ทวีวิทยการ นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล 7ว
สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการประมง	คณะทำงาน
12. นางพนม กระช่างพจน์ สอดสุข นักวิชาการประมง 8ว
สถาบันวิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ	คณะทำงานและ
เลขานุการ
13. นายพลชาติ ศิวเธม นักวิชาการประมง 5
สถาบันวิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ	คณะทำงานและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานที่ได้รับแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

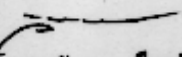
1. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การรับรองพันธุ์สัตว์น้ำและฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี เสนอกรมประมง
2. ประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานกับผู้เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. กำกับติดตามและเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานรับรองพันธุ์สัตว์น้ำและฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามหลักเกณฑ์ที่จัดทำขึ้น
4. ทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามความจำเป็นและเหมาะสม
5. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่กรมประมงมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

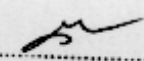

(นายนิวัติ สุธีมีชัยกุล)
รองอธิบดี รักษาการแทน
อธิบดีกรมประมง

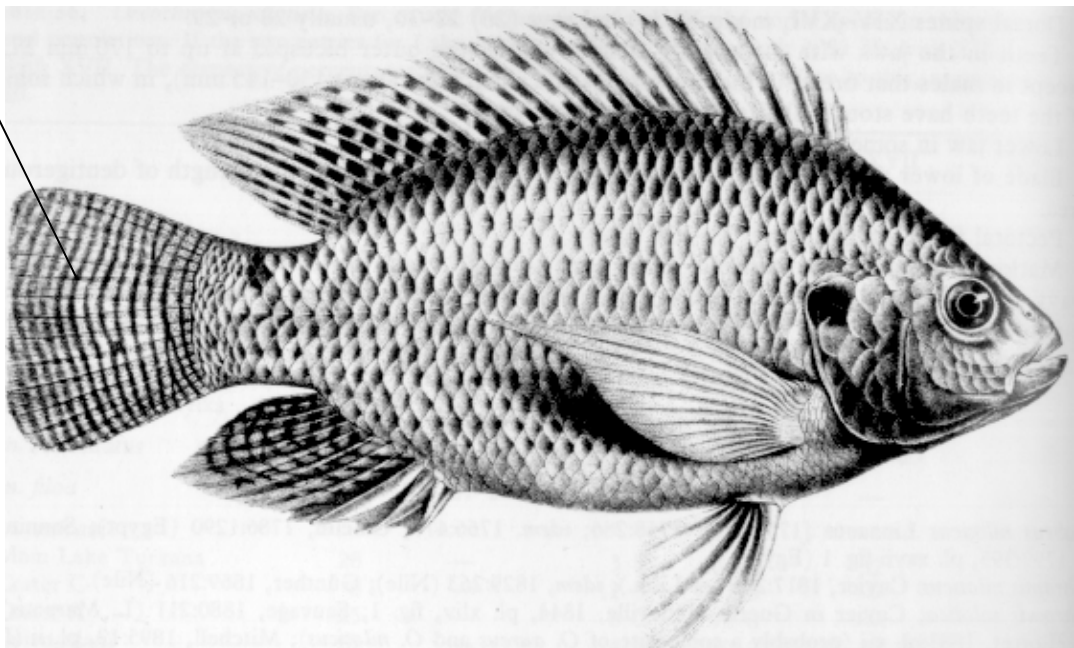
(นายวันชนะ ถิลาภีพร)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ

..... 13
..... 13
..... 13

แถบลายแคบ ๆ สีเข้มหลายแถบพาดขวางบนครีบทอง (Trewavas, 1983)

‘ปลานิล’ *Oreochromis niloticus* (Linnaeus, 1757)

(From Boulenger, 1907a, pl. 93 ; Trewavas, 1983)

ใบสมัคร

“การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี” และ/หรือ “การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”

- มีความประสงค์สมัคร “ประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี”
- มีความประสงค์สมัคร “ประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”

วันที่สมัคร :	วันที่ เดือน พ.ศ.			
ชื่อผู้ส่งประกวด :	นาย/นาง/น.ส. นามสกุล เลขบัตรประชาชน ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐			
ที่อยู่ :	บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด โทร. โทรสาร. E-mail			
☐ ส่งประกวดพ่อแม่พันธุ์ปลานิล	☐ ชื่อชนิด ปลานิล <i>Oreochromis niloticus</i> (Linnaeus, 1757)	ชื่อสายพันธุ์ (ถ้ามี)		
	☐ มีลักษณะประจำชนิด คือ แถบลายแคบ ๆ สีเข้มหลายแถบพาดขวางบนครีบก้นชัดเจน			
☐ ส่งประกวดฟาร์มสัตว์น้ำ	ชื่อฟาร์ม	☐ มาตรฐานฟาร์ม GAP (ฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาล) ผ่านมาตรฐาน วันที่ เดือน พ.ศ.		
	เลขทะเบียนฟาร์ม			
ที่ตั้งฟาร์ม	ชื่อฟาร์ม.....เลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด โทร. โทรสาร. E-mail			
รายละเอียดของฟาร์ม	พื้นที่รวม ไร่ งาน ตารางวา			
	ขนาดของบ่อเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์		ขนาดของบ่ออนุบาล	
	ขนาด	จำนวน บ่อ	ขนาด	จำนวน บ่อ
	ขนาด	จำนวน บ่อ	ขนาด	จำนวน บ่อ
	ขนาด	จำนวน บ่อ	ขนาด	จำนวน บ่อ
พันธุ์สัตว์น้ำที่ผลิต	ชนิด	ผลผลิต ตัว/ปี		
	ชนิด	ผลผลิต ตัว/ปี		
	ชนิด	ผลผลิต ตัว/ปี		
	ชนิด	ผลผลิต ตัว/ปี		

แผนที่ตั้งฟาร์มโดยสังเขป :

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ผู้รับสมัคร
(.....)
ตำแหน่ง

ลายเซ็นผู้สมัคร
(.....)
วันที่ เดือน พ.ศ.

แบบให้คะแนน “การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี”

วันที่.....	ลำดับที่.....
ชื่อเจ้าของ/ผู้ส่งประกวด..... เลขบัตรประชาชน.....	
บ้านเลขที่..... หมู่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....	
โทร.....	
ชื่อฟาร์ม..... ทะเบียนฟาร์มเลขที่.....	
ที่ตั้งเลขที่..... หมู่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....	
โทร.....	

ข้อมูลหรือลักษณะที่ใช้เป็นมาตรฐานฯ			
1. ลักษณะทั่วไป (25 คะแนน)	คะแนน		
	พ่อพันธุ์	แม่พันธุ์	เฉลี่ย
1.1 สุขภาพ (10 คะแนน) การทรงตัว การว่ายน้ำ แผล โรคปรสิต ฯลฯ			
1.2 ความปกติของโครงสร้างลำตัว (10 คะแนน) การเรียงตัวของเกล็ด ความสมดุลของครีบซ้ายขวา และรูปทรงลำตัว			
1.3 ข้อมูลชีววิทยาที่สำคัญ (5 คะแนน) ความสัมพันธ์ระหว่างความยาวและน้ำหนัก/length-weight relationship และสัมประสิทธิ์ความสมบูรณ์/condition coefficient			
รวม			

ข้อมูลหรือลักษณะที่ใช้เป็นมาตรฐานฯ			
2. ลักษณะเด่น (35 คะแนน)	คะแนน		
	พ่อพันธุ์	แม่พันธุ์	เฉลี่ย
2.1 ลักษณะรูปร่าง/รูปทรง (15 คะแนน) - หัวเล็ก (HL/SL) (5 คะแนน) - ลำตัวหนา (BWd/SL) (5 คะแนน) - ลำตัวลึก (BD/SL) (5 คะแนน)			
2.2 ลักษณะการแสดงออก (performance) ต่อการเพาะเลี้ยง (20 คะแนน) - อัตราการเจริญเติบโต (growth rate, DWG) (8 คะแนน) - อัตราแลกเนื้อ (FCR) (4 คะแนน) - อัตรารอด (survival rate) (4 คะแนน) - ค่า GSI (4 คะแนน)			
รวม			

ข้อมูลหรือลักษณะที่ใช้เป็นมาตรฐานฯ			
3. ความหลากหลายทางพันธุกรรม (genetic diversity) (20 คะแนน) ภายใต้การใช้เทคโนโลยีเครื่องหมายพันธุกรรมโมเลกุล (molecular markers) ที่จำนวนไม่ต่ำกว่า 20 อัลโลไซม์โลไซ (allozyme loci) หรือ 5 ไมโครแซทเทลไลท์โลไซ (microsatellite loci) ตรวจวัดค่าความผันแปรทางพันธุกรรม (genetic variabilities) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยต่อโลกัส (per locus average) ที่ระบุปริมาณความหลากหลายทางพันธุกรรม ได้แก่ จำนวนอัลลีล (number of allele, NoA) และค่าเฮเทอโรไซโกสซิติ (heterozygosity) ทั้งค่าสังเกต (H_o) และค่าคาดคะเน (H_e)	คะแนน		
	พ่อพันธุ์	แม่พันธุ์	เฉลี่ย
3.1 จำนวนอัลลีลเฉลี่ยต่อโลกัส (10 คะแนน)			
3.2 เฮเทอโรไซโกสซิติ (heterozygosity) เฉลี่ยต่อโลกัส (10 คะแนน)			
รวม			

ข้อมูลหรือลักษณะที่ใช้เป็นมาตรฐานฯ			
4. ข้อมูลการบริหารจัดการพ่อแม่พันธุ์ (broodstock management) (35 คะแนน)	คะแนน		
	พ่อพันธุ์	แม่พันธุ์	เฉลี่ย
4.1 จำนวนพ่อแม่พันธุ์ที่ใช้ในการผสมเพื่อทำพันธุ์ (เหมาะสม/เพียงพอหรือไม่) (7 คะแนน)			
4.2 การแยกรุ่นผสม หรือไม่ผสมข้าม/ระหว่างรุ่น (7 คะแนน)			
4.3 ช่วงอายุและขนาดพ่อแม่ที่ใช้ (มีความเหมาะสมหรือไม่) (6 คะแนน)			
รวม			

แบบสรุปคะแนน “การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี”

วันที่.....		ลำดับที่.....	
ชื่อเจ้าของพันธุ์สัตว์น้ำ.....		เลขบัตรประชาชน.....	
บ้านเลขที่..... หมู่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....		โทร.....	
ชื่อฟาร์ม..... ทะเบียนฟาร์ม.....		เลขที่.....	
ที่ตั้งเลขที่..... หมู่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....		โทร.....	
ข้อมูล/ลักษณะมาตรฐาน		คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. ลักษณะทั่วไป	1.1 สุขภาพ 1.2 ความปกติของโครงสร้างลำตัว 1.3 ข้อมูลชีววิทยาที่สำคัญ	25	
2. ลักษณะเด่น	2.1 ลักษณะรูปร่าง/รูปทรง 2.2 ลักษณะการแสดงออกต่อการเพาะเลี้ยง	35	
3. ความหลากหลายทางพันธุกรรม	3.1 จำนวนอัลลีลเฉลี่ยต่อโลกัส 3.2 เฮตเตอโรไซกอสซิติเฉลี่ยต่อโลกัส	20	
4. ข้อมูลการบริหารจัดการพ่อแม่พันธุ์	4.1 จำนวนพ่อแม่พันธุ์ที่ใช้ในการผสมเพื่อทำพันธุ์ 4.2 การแยกรุ่นผสม หรือไม่ผสมข้าม/ระหว่างรุ่น 4.3 ช่วงอายุและขนาดพ่อแม่ที่ใช้	20	
รวม		100	

.....
(.....)

กรรมการ

.....
(.....)

กรรมการ

.....
(.....)

กรรมการ

กรมประมง

ใบรับรองการปฏิบัติทางประมงที่ดีสำหรับการผลิตสัตว์น้ำ

Certification of Good Aquaculture Practice in Aquatic Animal Producing for

เลขที่.....

ใบรับรองฉบับนี้ให้ไว้แก่

ฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาล.....

โดยมี.....เป็นผู้ดำเนินกิจการ

ตั้งอยู่ที่..... หมู่ที่..... บ้าน..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด..... ทะเบียนฟาร์มเลขที่.....

เพื่อแสดงว่า เป็นฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำ ที่มีการจัดการสุขอนามัยฟาร์มที่ดี และมีผลผลิตสัตว์น้ำที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการปฏิบัติทางประมงที่ดีสำหรับฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำ

This is to certify that aquatic animal hatchery mentioned above is maintaining a good aquaculture practice of farm sanitation and its products of which antibiotic residue concerns are under the surveillance of the Department of Fisheries, Thailand.

ใบรับรองฉบับนี้ ให้มีอายุการรับรอง 2 ปี นับแต่วันที่ออกใบรับรอง

ออกให้ ณ วันที่.....พ.ศ.

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่ง.....

ประทับตรา

ประทับตรา

แบบให้คะแนน “การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”

วันที่.....	ลำดับที่.....
ชื่อฟาร์ม.....ทะเบียนฟาร์มเลขที่..... ที่ตั้งเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... โทร.....	
ชื่อเจ้าของฟาร์ม.....เลขบัตรประชาชน..... บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... โทร.....	

1. บ่อเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ (10 คะแนน)			
<p>ความสำคัญ ฟาร์มที่มีพ่อแม่พันธุ์สายพันธุ์ต่าง ๆ และรุ่นต่าง ๆ ควรมีการป้องกันไม่ให้พ่อแม่พันธุ์เหล่านั้นผสมปะปนกัน โดยมีการควบคุมการผสมพันธุ์ของพ่อแม่พันธุ์เฉพาะที่เลือกไว้ เพื่อผลิตลูกพันธุ์ที่มีพันธุกรรมที่ดี</p>			
ข้อพึงปฏิบัติ	เหตุผลความจำเป็น	คะแนน	ข้อสังเกตของกรรมการ
1.1 การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์โดยแยกเพศแยกบ่อ (5 คะแนน)	สามารถจัดการด้านต่าง ๆ เช่น การควบคุมอาหาร การควบคุมการผสมพันธุ์เฉพาะพ่อแม่พันธุ์ที่มีลักษณะที่ต้องการ		
1.2 การแยกรุ่นพ่อแม่พันธุ์ที่เลี้ยงและ/หรือทำเครื่องหมายบ่งชี้พ่อแม่พันธุ์แต่ละชุด (5 คะแนน)	สามารถจัดการการผลิตลูกสัตว์น้ำจากพ่อแม่พันธุ์ที่มีอายุไม่มากหรือน้อยเกินไป และป้องกันการผสมข้ามรุ่น ในกรณีที่ไม่ต้องการให้พ่อแม่พันธุ์ที่เลี้ยงมีความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาการปะปนกันด้วยกรณีใด ๆ ก็ตาม และสามารถแก้ปัญหานี้ได้ภายหลังที่เกิดการปะปนกันแล้ว การทำเครื่องหมายหรือติดเครื่องหมายจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหากที่จะเกิดขึ้นดังกล่าว		
รวม			

2. การจัดการในการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ (10 คะแนน)

ความสำคัญ การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ในความหนาแน่นที่เหมาะสมกับขนาดบ่อและชนิดของพ่อแม่พันธุ์ และน้ำมีคุณภาพดี ทำให้พ่อแม่พันธุ์ที่เลี้ยงมีการเจริญเติบโตตามศักยภาพของพันธุ์สัตว์น้ำนั้น ๆ มีความสมบูรณ์เพศพร้อมที่จะผสมพันธุ์

ข้อพึงปฏิบัติ	เหตุผลความจำเป็น	คะแนน	ข้อสังเกตของกรรมการ
2.1 การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ในอัตราความหนาแน่นที่เหมาะสม (5 คะแนน)	พ่อแม่พันธุ์ที่เลี้ยงมีการเจริญเติบโตตามศักยภาพของพันธุ์สัตว์น้ำนั้น ๆ และมีความสมบูรณ์เพศตามอายุและขนาด		
2.2 มีการจัดการคุณภาพน้ำ (3 คะแนน)	การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ในน้ำที่มีคุณภาพดีทำให้สัตว์น้ำมีสุขภาพดี ไม่เครียด และปลอดโรค		
2.3 มีการจัดการด้านอาหาร (2 คะแนน)	การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ด้วยอาหารที่มีคุณภาพดีทำให้สัตว์น้ำมีสุขภาพดี		
รวม			

3. การจัดการพ่อแม่พันธุ์ด้านพันธุกรรม (30 คะแนน)

ความสำคัญ การจัดการด้านการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ของฟาร์มที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดีเป็นไปตามหลักการดำรงรักษาพันธุ์ ทำให้พ่อแม่พันธุ์รุ่นต่อมาของสัตว์น้ำนั้น ๆ สามารถดำรงคุณภาพของพันธุ์ไว้ได้ และลูกพันธุ์ที่ผลิตได้มีคุณภาพดี

ข้อพึงปฏิบัติ	เหตุผลความจำเป็น	คะแนน	ข้อสังเกตของกรรมการ
3.1 มีการผลิตทดแทนพ่อแม่พันธุ์เป็นรุ่นๆ และไม่มี การผสมข้ามระหว่างรุ่น (15 คะแนน)	เพื่อดำรงรักษาคุณภาพทางพันธุกรรมของพ่อแม่พันธุ์ โดยมีระบบการผสมพันธุ์ที่ถูกต้องเพื่อผลิตลูกพันธุ์คุณภาพดี		
3.2 ในการผลิตแต่ละครั้ง จำนวนพ่อแม่พันธุ์ที่ใช้มีความเหมาะสม (10 คะแนน)	เพื่อดำรงรักษาคุณภาพทางพันธุกรรมลดความเสี่ยงที่จะเกิดการผสมเลือดชิด		
3.3 ใช้พ่อแม่พันธุ์ในช่วงอายุ และขนาดที่เหมาะสม (5 คะแนน)	เพื่อผลิตลูกพันธุ์มีคุณภาพ และมีพันธุกรรมดีเหมือนพ่อแม่พันธุ์		
รวม			

4. การเพาะพันธุ์ในบ่อดิน บ่อซีเมนต์ และ/หรือในกระชัง (10 คะแนน)			
<p>ความสำคัญ การผลิตลูกพันธุ์โดยไม่มี การป้องกันการเพาะพันธุ์จากพ่อแม่พันธุ์หลายสายพันธุ์ หลายรุ่นไม่ให้ปะปนกัน จะส่งผลทำให้ลูกพันธุ์มีพันธุกรรมไม่แน่นอน และพันธุ์เสื่อมลง</p>			
ข้อพึงปฏิบัติ	เหตุผลความจำเป็น	คะแนน	ข้อสังเกตของกรรมการ
4.1 รางระบายน้ำทิ้งไม่มีไขหรือลูกปลาตกค้าง มีระบบบำบัดน้ำทิ้ง และระบบกรองน้ำไม่ให้ไขหรือลูกปลาว่ายอ่อนเล็ดลอดลงสู่ระบบบ่ออนุบาล เพื่อป้องกันการปะปนกัน (7 คะแนน)	ลดความเสี่ยงของลูกพันธุ์ที่จะเกิดจากพ่อแม่พันธุ์ต่างรุ่นหรือต่างสายพันธุ์ที่ได้เล็ดลอดลงสู่ระบบอนุบาล ทำให้ลูกพันธุ์ปะปนกัน		
4.2 ไม่มี การเพาะพันธุ์ปลาหลายสายพันธุ์ในบ่อเดียวกัน (3 คะแนน)	เพื่อป้องกันการปะปนกันระหว่างต่างสายพันธุ์		
รวม			

5. การฟักไข่และอนุบาลลูกปลา (20 คะแนน)			
<p>ความสำคัญ โรงเพาะฟักที่ผลิตลูกพันธุ์จากพ่อแม่พันธุ์ที่มีหลายสายพันธุ์ หลายรุ่น จะมีความเสี่ยงจากขั้นตอนการฟักไข่ รวมทั้งขั้นตอนการอนุบาลลูกพันธุ์ที่ผลิตจากพ่อแม่พันธุ์หลายสายพันธุ์ หลายรุ่น ก็เช่นเดียวกัน เพราะมีโอกาสที่ลูกพันธุ์จะปะปนกันทั้งในระหว่างการฟักและการอนุบาล ทำให้ลูกพันธุ์มีพันธุกรรมไม่แน่นอน และพันธุ์เสื่อมลง</p>			
ข้อพึงปฏิบัติ	เหตุผลความจำเป็น	คะแนน	ข้อสังเกตของกรรมการ
5.1 มีการแยกฟักไข่ในแต่ละสายพันธุ์ (5 คะแนน)	ป้องกันการปะปนกันระหว่างลูกพันธุ์สายพันธุ์ต่าง ๆ		
5.2 มีการป้องกันลูกปลาหรือไข่ปลาเล็ดลอดออกจากระบบ (5 คะแนน)	ป้องกันการปะปนกันระหว่างลูกพันธุ์สายพันธุ์ต่าง ๆ		
5.3 แยกระบบอนุบาลแต่ละระบบจากกัน หรือมีการแยกระบบอนุบาลตามสายพันธุ์ (10 คะแนน)	ป้องกันการปะปนกันของลูกพันธุ์ที่ผลิตจากต่างสายพันธุ์ หรือต่างรุ่น ในระหว่างการอนุบาล		
รวม			

6. การจดบันทึกข้อมูล (20 คะแนน)

ความสำคัญ การบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสายพันธุ์ ประวัติการเพาะพันธุ์ และลูกพันธุ์รุ่นต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี ทำให้การผลิตลูกพันธุ์สายพันธุ์ต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

ข้อพึงปฏิบัติ	เหตุผลความจำเป็น	คะแนน	ข้อสังเกตของกรรมการ
6.1 จดบันทึกแหล่งกำเนิด หรือที่มาของพ่อแม่พันธุ์ (5 คะแนน)	ทราบแหล่งที่มาของสายพันธุ์ ประวัติและข้อมูลคุณสมบัติประจำพันธุ์		
6.2 จดบันทึกวันที่/จำนวนพ่อแม่พันธุ์ที่นำเข้ามาในฟาร์ม (5 คะแนน)	ทราบอายุที่แน่นอนของพ่อแม่พันธุ์ เพื่อกำหนดแผนการผลิตพ่อแม่พันธุ์ทดแทนรุ่นเดิม		
6.3 จดบันทึกวันที่/จำนวนพ่อแม่พันธุ์ที่ใช้ในการเพาะแต่ละชุด เพื่อให้สามารถระบุหมายเลขประจำชุดที่เพาะ (5 คะแนน)	สามารถระบุพ่อแม่พันธุ์ที่ใช้ในการผลิต ในกรณีที่ลูกพันธุ์มีปัญหาสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้		
6.4 จดบันทึกจำนวนลูกปลาที่เพาะได้ในแต่ละชุด โดยระบุหมายเลขประจำชุดที่เพาะ (5 คะแนน)	ใช้เป็นข้อมูลในการประเมินประสิทธิภาพของพ่อแม่พันธุ์ชุดนั้น ๆ		
รวม			

แบบสรุปละเนน “การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี”

วันที่.....	ลำดับที่.....		
ชื่อฟาร์ม.....ทะเบียนฟาร์มเลขที่.....ที่ตั้งเลขที่.....			
หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....			
โทร.....			
ชื่อเจ้าของฟาร์ม.....เลขบัตรประชาชน.....			
บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....			
โทร.....			
หัวข้อ	รายการ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. บ่อเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์	1.1 การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์โดยแยกเพศแยกบ่อ 1.2 การแยกรุ่นพ่อแม่พันธุ์ที่เลี้ยงและ/หรือทำเครื่องหมายบ่งชี้พ่อแม่พันธุ์แต่ละชุด	10	
2. การจัดการในการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์	2.1 การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ในอัตราความหนาแน่นที่เหมาะสม 2.2 มีการจัดการคุณภาพน้ำ 2.3 มีการจัดการด้านอาหาร	10	
3. การจัดการพ่อแม่พันธุ์ด้านพันธุกรรม	3.1 มีการผลิตทดแทนพ่อแม่พันธุ์เป็นรุ่นๆ และไม่มี การผสมข้ามระหว่างรุ่น 3.2 ในการผลิตแต่ละครั้ง จำนวนพ่อแม่พันธุ์ที่ใช้มีความเหมาะสม 3.3 ใช้พ่อแม่พันธุ์ในช่วงอายุและขนาดที่เหมาะสม	30	
4. การเพาะพันธุ์ในบ่อดิน บ่อซีเมนต์ และ/หรือในกระชัง	4.1 วางระบายน้ำทิ้งไม่มีไข่หรือลูกปลาตกค้าง มีระบบบำบัดน้ำทิ้ง และระบบกรองน้ำไม่ให้ไข่หรือลูกปลาวัยอ่อนเ็ดลอดลงสู่ระบบบ่ออนุบาล เพื่อป้องกันการปะปนกัน 4.2 ไม่มีการเพาะพันธุ์ปลาหลายสายพันธุ์ในบ่อเดียวกัน	10	

(ต่อ)

หัวข้อ	รายการ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
5. การฟักไข่และอนุบาล ลูกปลา	5.1 มีการแยกฟักไข่ในแต่ละสายพันธุ์ 5.2 มีการป้องกันลูกปลาหรือไข่ปลาเล็ดลอด ออกจากระบบ 5.3 แยกระบบอนุบาลแต่ละระบบจากกัน หรือ แยกระบบอนุบาลตามสายพันธุ์		
6. การจดบันทึกข้อมูล	6.1 จดบันทึกแหล่งกำเนิด หรือที่มาของพ่อแม่พันธุ์ 6.2 จดบันทึกวันที่/จำนวนพ่อแม่พันธุ์ที่นำเข้ามา มาในฟาร์ม 6.3 จดบันทึกวันที่/จำนวนพ่อแม่พันธุ์ที่ใช้ใน การเพาะแต่ละชุด เพื่อให้สามารถระบุ หมายเลขประจำชุดที่เพาะพันธุ์ 6.4 จดบันทึกจำนวนลูกปลาที่เพาะได้ในแต่ละ ชุด โดยระบุหมายเลขประจำชุดที่ เพาะพันธุ์		
รวม		100	

.....
(.....)

กรรมการ

.....
(.....)

กรรมการ

.....
(.....)

กรรมการ

กรมประมง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ขอมอบประกาศนียบัตรนี้ เพื่อประกาศเกียรติคุณ

(นาย/นาง/นางสาว หรือ ชื่อฟาร์ม)

ได้รับรางวัล (ชนะเลิศ/รองชนะเลิศ/ชมเชย)

"การประกวดพ่อแม่ปลานิลพันธุ์ดี" ประจำปี XXXX

ให้ไว้ ณ วันที่ 21 เดือน กันยายน พุทธศักราช XXXX

(นายจรัสธาดา กรรณสูต)

อธิบดีกรมประมง

กรมประมง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ขอมอบประกาศนียบัตรนี้ เพื่อประกาศเกียรติคุณ
(นาย/นาง/นางสาว หรือ ชื่อฟาร์ม)

ได้รับรางวัล (ชนะเลิศ/รองชนะเลิศ/ชมเชย)

"การประกวดฟาร์มสัตว์น้ำที่มีการปฏิบัติตามหลักพันธุศาสตร์ที่ดี" ประจำปี XXXX

(ฟาร์มผลิตพันธุ์ _____)

ให้ไว้ ณ วันที่ 21 เดือน กันยายน พุทธศักราช XXXX

(นายจรัสธาดา กรรณสูต)

อธิบดีกรมประมง

